

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 16. syyskuuta 2015
(OR. en)

11985/15

CORDROGUE 70
SAN 279

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	DS 10371/1/15 REV 1
Asia:	Neuvoston päätelmät EU:n huumeidenvastaisen toimintasuunnitelman (2013–2016) täytäntöönpanosta huumausaineiden kysynnän vähentämistä Euroopan unionissa koskevien vähimmäislaatuvaatimusten osalta

Valtuuskunnille toimitetaan edellä mainitut neuvoston päätelmät, jotka neuvosto (yleiset asiat) hyväksyi istunnossaan 14. syyskuuta 2015.

**Neuvoston päätelmät EU:n huumeidenvastaisen toimintasuunnitelman (2013–2016)
täytäntöönpanosta huumausaineiden kysynnän vähentämistä Euroopan unionissa
koskevien vähimmäislaatuvaatimusten osalta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

PANEE MERKILLE seuraavaa:

- Huumausaineiden kysynnän vähentämiseen tarkoitettujen toimien ja palvelujen laadussa on eroja jäsenvaltioiden kesken; onkin toivottavaa laatia huumausaineiden kysynnän vähentämistä EU:ssa koskevia vähimmäislaatuvaatimuksia, jotta olemassa olevien käytäntöjen välisiä eroja voidaan kaventaa ja laatua parantaa yleisesti.
- Euroopassa on vuosien kokemusten ja tutkimustyön jälkeen kerätty riittävästi näyttöä erilaisten huumausaineiden kysynnän vähentämistoimien tehokkuudesta, minkä ansiosta voidaan vahvistaa EU:n tasolla hyväksyttävät vähimmäislaatuvaatimukset.
- Vähimmäislaatuvaatimusten täytäntöönpano voi parantaa huumausaineiden ennaltaehkäisyohjelmien, haittojen vähentämispalvelujen ja huumausaineiden käyttäjien hoidon ja kuntoutuksen tehokkuutta ja tuloksellisuutta.
- Nykyinen julkisen talouden tilanne vaatii päättäjiä huolehtimaan terveydenhuollon kestävydestä ja samanaikaisesti varmistamaan tehokkaat ja monipuoliset huumausaineiden kysynnän vähentämistoimenpiteet, jotka ovat korkealaatuisia, helposti saatavilla ja kattavia.
- Näiden neuvoston päätelmien tavoitteena on tukea jäsenvaltioita koordinoitujen, parhaat käytännöt ja laatunäkökohdat huomioon ottavien lähestymistapojen sisällyttämisessä huumeiden kysynnän vähentämiseen; ne eivät edellytä uutta EU:n lainsäädäntöä.

- Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 168 artiklan mukaan kaikkien unionin politiikkojen ja toimintojen määrittelyssä ja toteuttamisessa on varmistettava ihmisten terveyden korkeatasoinen suojelu, kansallista politiikkaa täydentävän unionin toiminnan on suuntauduttava kansanterveyden parantamiseen ja edistettävä myös jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä kansanterveyden alalla sekä tarvittaessa tuettava niiden toimintaa ottaen kaikilta osin huomioon velvollisuudet, jotka liittyvät niiden terveystalitiikan määrittelyyn sekä terveystalvelujen ja sairaanhoidon järjestämiseen ja tarjoamiseen.
- EU:n huumausainestrategiassa (2013–2020) kehotetaan kehittämään ja panemaan täytäntöön ennaltaehkäisyn (ympäristöön liittyvä, yleismaailmallinen, valikoitu ja kohdennettu), varhaisen havaitsemisen ja puuttumisen, riskien ja haittojen vähentämisen, hoidon, kuntoutuksen, yhteiskuntaan sopeutumisen ja toipumisen laatuvaatimukset.
- EU:n huumeidenvastaisen toimintasuunnitelman (2013–2016) toimesta 9, joka perustuu vuosien 2009–2012 toimintasuunnitelman vastaavaan toimeen, neuvostoa, horisontaalista huumausainetyöryhmää, jäsenvaltioita, Euroopan komissiota ja EMCDDA:ta pyydetään "sopimaan EU:n vähimmäislaatuvaatimuksista, joiden avulla tiede ja käytäntö saadaan kohtaamaan, ja alkamaan soveltaa niitä: a) ympäristöön liittyviin, yleismaailmallisiin, valikoituihin ja ilmoitettuihin ennaltaehkäiseviin toimiin; b) varhaiseen havaitsemiseen ja puuttumiseen; c) riskien ja haittojen vähentämistoimiin ja d) hoito-, kuntoutus-, sosiaaliseen integraatioon tähtääviin ja tervehdyttämistoimiin".
- Huumausaineita käsittelevä kansalaisyhteiskunnan foorumi antoi joulukuussa 2014 suosituksia, joissa kehotetaan hyväksymään eurooppalaiset vähimmäislaatuvaatimukset ja panemaan ne vaiheittain täytäntöön riittävän rahoituksen tukemana.
- Tulokset, joita on saatu sellaisista hankkeista kuten tutkimus EU:n kehiksen laatimisesta huumausaineiden kysynnän vähentämistä koskevia vähimmäislaatuvaatimuksia ja viitearvoja varten (EQUUS) ja huumausaineiden ennaltaehkäisyn eurooppalaiset laatuvaatimukset (EDPQS) sekä EMCDDA:n parhaiden käytäntöjen portaalissa kerätyt käytännön kokemukset ja näyttö.

- Tulokset, joita on saatu Euroopan komission heinäkuussa 2011 järjestämästä vähimmäislaatuvaatimuksia käsitelleestä konferenssista sekä komission tiedonannosta "Kohti tiukempia huumausaineiden vastaisia eurooppalaisia toimia" järjestetystä julkisesta kuulemisesta ja jotka tukevat eurooppalaisten vähimmäislaatuvaatimusten vahvistamista.

VAHVISTAA seuraavat huumausaineiden kysynnän vähentämistä koskevat EU:n vähimmäislaatuvaatimukset ennaltaehkäisyyn, riskien ja haittojen vähentämisen sekä hoidon ja kuntoutuksen alalla pyrittäessä tukemaan ja edistämään laatunäkökohdat huomioon ottavaa lähestymistapaa huumausaineiden kysynnän vähentämistä koskevissa toimissa EU:ssa:

I Ennaltaehkäisy

- Ennaltaehkäisytoimet (ympäristöön liittyvät, yleismaailmalliset, valikoidut ja kohdennetut) suunnataan väestöön yleisesti, väestönsiin, joille huumausaineiden käytöstä voi tulla ongelma, tai väestönsiin/yksilöihin, joilla on jokin todettu ongelma. Niillä voidaan pyrkiä ennaltaehkäisemään, viivästyttämään tai vähentämään huumausaineiden käyttöä, käytön lisääntymistä ja/tai käytön kielteisiä seurauksia väestöön yleisesti ja/tai tiettyihin väestönsiin. Toimet perustuvat kohdeväestön tarpeiden arviointiin, ja ne suunnitellaan niiden mukaisesti.
- Ennaltaehkäisytoimia suunnittelevilla on ennaltaehkäisyn periaatteita, teorioita ja käytäntöä koskevaa toimivaltaa ja asiantuntemusta, ja he ovat alan koulutuksen saaneita ja/tai alaan erikoistuneita ammattilaisia, joita viranomaiset tukevat (koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut) ja jotka työskentelevät akkreditoituissa tai tunnustetuissa laitoksissa tai kansalaisjärjestöissä.
- Ennaltaehkäisytoimia toteuttavien on voitava päästä ja luottaa saatavilla oleviin näyttöön perustuviin ohjelmiin ja/tai paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla saatavilla oleviin laatuksiteereihin.
- Ennaltaehkäisytoimet ovat osa johdonmukaista pitkän aikavälin ennaltaehkäisysuunnitelmaa. Niitä seurataan jatkuvasti tarvittavien mukautusten toteuttamiseksi, niitä arvioidaan ja niiden tulokset levitetään, jotta voidaan ottaa oppia uusista kokemuksista.

II Riskien ja haittojen vähentäminen

- a. Riskien ja haittojen vähentämistoimenpiteet voivat liittyä muun muassa infektioitauteihin ja huumausaineiden aiheuttamiin kuolemiin. Toimenpiteiden tavoitteiden on oltava realistisia, niiden on oltava laajalti saatavissa ja ne on suunniteltava kohdeväestön tarpeiden mukaisesti.
- b. On tarjottava asianmukaisia toimia, tietoja ja hoitoonohjausta palvelunkäyttäjien ominaispiirteiden ja tarpeiden mukaisesti heidän hoitotilanteestaan riippumatta.
- c. Toimet ovat kaikkien niitä tarvitsevien saatavilla, myös tilanteissa ja ympäristöissä, joissa on suuremmat riskit.
- d. Toimet perustuvat saatavilla olevaan tieteelliseen näyttöön ja kokemukseen, ja niistä huolehtii pätevä ja/tai koulutettu henkilöstö (myös vapaaehtoistyöntekijät), joka kehittää jatkuvasti ammattitaitoaan.

III Hoito, sosiaalinen integraatio ja kuntoutus

- a. Asianmukainen näyttöön perustuva hoito suunnitellaan palvelunkäyttäjien ominaispiirteiden ja tarpeiden mukaisesti, ja siinä kunnioitetaan yksilön ihmisarvoa, vastuuta ja muutosvalmiutta.
- b. Kaikkien tarvitsevien on voitava päästä pyynnöstä hoitoon. Palvelunkäyttäjien henkilökohtaiset tai yhteiskunnalliset ominaispiirteet ja olosuhteet tai varallisuuden puute eivät saa vaikuttaa hoitoon pääsyyn. Hoitoa on annettava kohtuujassa ja hoidon jatkuvuus on varmistettava.
- c. Hoidossa ja sosiaaliseen integraatioon tarkoitetuissa toimissa tavoitteet asetetaan vaiheittain ja tarkistetaan määräajoin; mahdolliset huumausaineiden käytön uusiutumiset hoidetaan asianmukaisesti.

- d. Hoito sekä sosiaaliseen integraatioon tarkoitetut toimet ja palvelut perustuvat tietoiseen suostumukseen, ovat potilaslähtöisiä ja tukevat potilaiden voimaantumista.
- e. Hoidon antamisesta huolehtivat pätevät asiantuntijat ja koulutettu henkilöstö, jotka kehittävät jatkuvasti ammattitaitoaan.
- f. Hoitotoimet ja -palvelut integroidaan hoitokokonaisuuteen, johon kuuluu tarvittaessa sosiaalitukipalveluja (koulutus, asunto, ammattikoulutus, sosiaalihuolto), joiden tarkoituksena on henkilön sosiaalinen integraatio.
- g. Hoitopalveluissa tarjotaan mahdollisuus testata vapaaehtoisesti veriteitse tarttuvien tauteja, annetaan tietoa riskikäyttäytymisestä ja autetaan sairauden hallinnassa.
- h. Hoitopalveluita seurataan ja niiden toiminnasta ja tuloksista tehdään säännöllisesti sisäisiä ja/tai ulkoisia arviointoja.

KOROSTAA, että

- huumausaineiden kysynnän vähentämistä koskevien EU:n vähimmäislaatuvaatimusten on kunnioitettava eettisiä periaatteita, ihmisoikeuksia, luottamuksellisuuden periaatetta sekä kulttuurisia ja sosiaalisia ominaispiirteitä, mukaan lukien sukupuolikysymykset ja terveyteen liittyvä eriarvoisuus.
- toimet, joilla nämä vaatimukset pannaan täytäntöön, olisi suunniteltava ja niitä olisi seurattava ja arvioitava asianmukaisesti;
- toimien, joilla nämä vaatimukset pannaan täytäntöön, olisi perustuttava kohdeväestön tarpeiden arviointiin ja ne olisi suunniteltava näiden tarpeiden mukaisesti.
- näiden vaatimusten olisi oltava laadun vähimmäisviitearvo, minkä vuoksi niiden täytäntöönpano ei saisi rajoittaa korkeampien ja kauaskantoisempien laatuvaatimusten täytäntöönpanoa mahdollisuuksien mukaan kysynnän vähentämispalveluissa.

- nämä vaatimukset olisi pantava täytäntöön EU:ssa vaiheittain prosessissa, jossa keskitytään mukauttamaan tehokkaasti olemassa olevia palveluja, ohjelmia ja järjestelmiä.
- näiden vaatimusten mukauttamisessa ja täytäntöönpanossa olisi otettava täysin huomioon velvollisuudet, jotka liittyvät jäsenvaltioiden terveyspolitiikan määrittelyyn sekä terveyspalvelujen ja sairaanhoidon järjestämiseen ja tarjoamiseen. Samalla olisi kannustettava parhaiden käytäntöjen vaihtoa ja yhteisiä täytäntöönpanotoimia EU:n tasolla.
- vaikka yksikään näistä vaatimuksista ei saisi haitata innovatiivisten toimien ja ohjelmien käyttöönottoa, uusien toimien olisi perustuttava käytettävissä oleviin teoriaan, näyttöön, käytäntöön ja/tai vakioprosesseihin, ja niitä olisi seurattava ja arvioitava asianmukaisesti. Tulokset olisi levitettävä, jotta uusista kokemuksista voidaan ottaa oppia.

KEHOTTAJAA JÄSENVALTIOITA:

- suunnittelemaan ja tukemaan huumausaineiden kysynnän vähentämistoimia ja -ohjelmia näiden vaatimusten mukaisesti ja investoimaan seurantaan ja arviointiin sekä tulosten levittämiseen, jotta uusista kokemuksista voidaan ottaa oppia.
- tarjoamaan tarvittaessa alan toimijoille ja kehittäjille näiden vaatimusten mukaista koulutusta huumausaineiden kysynnän vähentämisestä.
- tekemään ministeriöiden välistä yhteistyötä näiden vaatimusten täytäntöönpanon tukemiseksi.
- ottamaan kansalaisyhteiskunnan mukaan näiden vaatimusten täytäntöönpanoon, mukaan lukien suunnittelu, käyttöönotto, seuranta ja arviointi sekä tulosten levittäminen, jotta uusista kokemuksista voidaan ottaa oppia.

PYYTÄÄ KOMISSIOTA:

- harkitsemaan nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen puitteissa rahoitustuen myöntämistä hankkeille ja ohjelmille, joilla edistetään parhaiden käytäntöjen vaihtoa näiden vaatimusten täytäntöönpanossa.
- tarkastelemaan näiden vaatimusten täytäntöönpanossa edistymistä osana EU:n huumeidenvastaisen toimintasuunnitelman täytäntöönpanon edistymisestä antamia määräraikaiskatsauksia, jotka laaditaan jäsenvaltioiden ja EMCDDA:n, ja myös silloin kun mahdollista ja tiedot ovat saatavilla, muiden kansainvälisten järjestöjen, kuten YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaavan järjestön ja Maailman terveysjärjestön, antamien tietojen pohjalta.

KEHOTTAÄ EMCDDA:ta:

- jatkamaan näytön keräämistä tehokkaista toimista ja palveluista huumausaineiden kysynnän vähentämisen alalla ja antamaan jäsenvaltioille teknistä tukea ja asiantuntemusta näiden vaatimusten täytäntöönpanossa, käytettävissä olevat resurssit ja jäsenvaltiolta saatavat tiedot huomioon ottaen.
- sisällyttämään tiedot EU:n vähimmäislaatuvaatimuksista vuosikertomuksiinsa olemassa olevia välineitä käyttäen.

PYYTÄÄ, että EU:n tasolla tällä alalla saavutettua edistystä arvioidaan komission katsausten perusteella ja hyvissä ajoin ennen EU:n huumausainestrategian (2013–2020) loppuarviointia;

HARKITSEE, onko EU:n vähimmäislaatuvaatimuksia tarkennettava kyseisen arvioinnin jälkeen.